

AARHUS TEATER

AARHUS TEATER
DIREKTION: POUL PETERSEN

TEKSTBIDRAG:

Chr. Stub-Jørgensen:
BEN JONSON

*

Teaterkatten:
AFTENENS INSTRUKTØR
NYT ANSIGT PÅ TEATRET
TEATER-DAGBOGEN

Omslagstegning: Sikker Hansen . Vignet: John Sparre Christensen . Redaktion: H. H. Jespersen

BEN JONSON

BEN JONSON

Shakespeares for alle tider lysende geni har vel bidraget til at give den store almenhed det indtryk, at i den engelske renæssance findes der kun denne ene store dramatiker. Og så er sandheden tværtimod den, at Shakespeare-tiden er en af de rigeste blomstringsperioder for engelsk dramatisk litteratur, at der både mellem hans ældre og yngre samtidige findes en hel flok af store og lidt mindre dramatikere, hvis navne ville lyse i litteraturhistorien, hvis det ikke havde været for den tilfældige omstændighed, at de digtede i gigantens skygge. For Shakespeare har denne blomstring haft afgørende betydning, idet den skabte den interesse og muliggjorde det teater, af hvilket hans kunst rejste sig levende og mangfoldigt.

Af Shakespeares yngre samtidige er Ben Jonson den mest markante skikkelse og samtidig den, der bragte en afgjort fornyelse af dramaets teknik. Han var en stærk og voldsom personlighed; hans ydre liv viste noget af den renæssance-blodrig-hed, som prægede mange af Shakespeares forgængere, et kuld af skribenter, der sjældent blev ret gamle, før et værtshusslagsmål eller en anden voldsom hændelse afbrød deres bane. Men Ben Jonson nåede de 60 og blev en Falstaff af format og af tilbøjelighed, inden tæppet faldt.

Da han døde, var han ingenlunde miskendt af sin samtid; for den var han ikke en dramatiker i Shakespeares skygge, men

hans jævnbyrdige, måske hans overmand. Shakespeare må man læse, Ben Jonson må man studere, hævdede en af hans beundrere, og en anden anbragte på hans gravmæle de ord: O rare Ben Jonson — citatet er engelsk, så *rare* betyder *sjælden*, for hvad man end kan sige om Ben Jonson, rar i ordets danske betydning var han ikke.

At man må studere Ben Jonson er for så vidt rigtigt, som han var en digter med en tung udrustning af lærdom. Han arbejdede alvorligt, og den lethed, den organiske frodighed, hyormed Shakespeares kunst udfoldede sig, ejede han ikke; han var en dygtig håndværker og ingen troldmand. Men han ejede en stædig vilje, en energisk målbevidsthed, der giver hans kunst sin rejsning. Han kunde nok kæle for enkeltheder, men de fik aldrig lov at blomstre ud i et overdådigt vildnis.

Når Shakespeare satte en skikkelse på scenen, kunne han nok begynde med en enkelt egenskab, men det varede ikke længe, før skikkelsen stod der i fuld udfoldelse, med alle sider af sit væsen belyst. Det var renæssance i sin yderste konsekvens. Anderledes med Ben Jonsons skikkelser. De er ikke mennesker på samme omfattende vis som Shakespeares, de er »humours«, personliggørelser af fremherskende egenskaber, og alt i skuespillet stiler mod at fremhæve denne side af figuren. I denne teknik er Ben Jonson blevet forløber for store dele af senere europæisk drama. Molière har med sin *Gerrige*, sin *Misanthrop* og andre komedier fulgt i hans fodspor, og vor egen Holberg har jo i udpræget grad anvendt den samme metode. Ved den står Ben Jonson som en overgangstype mellem renæssancen og klassicismen; han har haft de samme forbilleder som det klassiske drama, nemlig den romerske komedie.

Han er særpræget ikke blot i sin form, men også i sit temperament. Det viser aftenens skuespil tydeligt nok: »Volpone« er en satirisk komedie, men noget lystspil vil man næppe finde på at kalde det, dertil er tendensen for skarp og menneskeopfattelsen for bitter. Han havde et voldsomt sind, der i mangt og meget minder om Swift; ligesom denne var han en moralist af den indædte type. Hans »humours« er ikke blot menneskelige egenskaber, de er laster og tåbeligheder, som han vil til livs med latterens våben. Heri kan han minde om Holberg, men hans latter er ikke nær så godmodig i tonen, han glemmer aldrig sin bitterhed i skaberaktens guddommelige raptus.

Højdepunktet i hans omfattende produktion udgør de tre komedier »Volpone«, »Den tavse Kvinde« og »Alkymisten«. Af dem har den sidste været spillet på Aarhus Teater i Jens Kruusens modernisering. »Volpone« oplevede en genfødsel på de europæiske scener, da Stefan Zweig i 1926 bearbejdede den for moderne scene; her i Danmark blev den i denne udgave en stor succes på Det kongelige Teater og har siden været opført på Riddersalen i en anden udgave.

Christian Stub-Jørgensen.

SVEN ÅGE LARSEN

Aftenens instruktør

AFTENENS INSTRUKTØR

Med »Volpone« løser balletmester og sceneinstruktør Sven Åge Larsen sin tredje opgave på Aarhus Teater.

Første gang gæsteinstruerede Sven Åge Larsen i 1936, da han satte Oscar Wildes »Salome« op med Anna Borg og Poul Reumert i hovedrollerne, anden gang var, da han i sæsonen 1955—56 satte sangspillet »Champagnegaloppen« op, og fra sidste sæson vil erindres danseoptrinet i »Aladdin«.

Medens »Volpone« går over scenen i Århus, har Sven Åge Larsen allerede i nogen tid været travlt optaget af sin næste instruktionsopgave i Helsingfors.

Sven Åge Larsen er en alsidig teatermand med en alsidig uddannelse. På Det kgl. Teater har han gennemgået både balletskolen og den dramatiske elevskole, har danset en lang række Bournonville-partier, og han havde sin skuespillerdebut dér som narren i Helge Rodes skuespil »Moderen«, samt en lang række andre store roller, baade på Det kgl. Teater og et enkelt »udlån« til Betty Nansen-Teatret.

I udlandet har han virket i over en snes år som balletmester og instruktør: ved operaen i Paris, hos Fokin i hans New Yorker-ensemble, og fra New York gik turen til Chicago, hvor han i fire sæsoner var balletmester og lærer ved operaen.

Efter sin tilbagevenden til Europa har han gjort sig gældende som instruktør på scener overalt i Skandinavien som den begavede og alsidige teatermand, han er.

Teaterkatten.

Jytte Seedorff

NYT ANSIGT PÅ TEATRET

— Hør, kan De ikke springe ind og overtage Tudlik Johansens rolle i »En Kone fra Landet«, hun ligger med 40 graders feber, sagde direktør Svend Melsing til en af sine unge skuespillerelever, Jytte Bruun — for en del år siden.

— Nemt, svarede jeg, fortæller Jytte Bruun, der nu er gift Seedorff, og som fra og med denne sæson knyttedes til Aarhus Teater. At jeg slap »levende« fra at springe ind med en nats varsel i en andens rolle, er mig en gåde i dag, siger Jytte Seedorff.

— De var »væk« i nogle år? Jytte Bruun rejste ud og Jytte Seedorff kom til Århus...

— Efter to år på Det kongelige Teaters elevskole og debut i »Foraar i Luften« på Frederiksberg Teater kom jeg til Nygade Teatret. Jeg blev mor, min mand havde et job, der førte os fra Danmark i en årrække, det er forklaringen. Vi var bo-

siddende i Texas, var bl. a. i Washington og New York og fo'r i det hele taget omkring i verden.

De eneste bekendte, jeg havde, da jeg kom til Århus, hvor jeg nu har boet i tre år, var Mime Fønss og Poul Petersen, som jeg kendte fra Frederiksberg Teater. Efter helt at have helliget mig familielivet i første omgang, tilskyndede ikke mindst min mand mig til *ikke* at opgive scenen — og det blev altså nu til et engagement på Aarhus Teater.

— De har skiftet navn, nu De vender tilbage til scenen?

— Jeg synes, det er såre naturligt, nu, jeg er gift *Seedorff*, at træde frem i lyset igen under dette navn.

Det sidste, jeg iøvrigt spillede med i som Jytte Bruun, inden jeg rejste ud, var »Og Nat skal ikke være«. — Det var Else Skouboe og Henrik Bentzon, der kom med det fristende tilbud, og det forsinkede for mig en rejse til Californien.

Gennem de år, jeg ikke var knyttet til teatertilværelsen, må jeg sige, at jeg følte en utilfredsstillet længsel efter scenen, og jeg føler først nu, efter igen at være ved teatret, at jeg lever helt og fuldt.

Teaterkatten.

VOLPONE

En komedie uden kærlighed af *Ben Jonson*

Oversættelse: *Carl Gandrup*, efter *Stefan Zweigs* gendigtning

Isenesættelse: *Sven Åge Larsen*

Personerne:

Volpone, en rig orientaler *Ulf Stenbjørn*
Mosca, hans snyltegæst *Gyrd Løfqvist*
Voltore, notar *Gunnar Stryhn*
Corvino, købmand *Paul Smyrner*
Colomba, hans hustru *Jane Jeppesen*
Corbaccio, ågerkarl *Harald Hejst*
Leone, kaptajn, hans søn *Preben Borggaard*
Canina, skøge *Jytte Seedorff*

Dommeren *Ad. Wantzin*
Politichefen *Wm. Knoblauch*
1. tjener *Andrey Sallyman*
2. tjener *Preben Harris*
En tjener hos Corbaccio *Poul Gulstad*
Herolden *Jørgen Teytaud*
Retsbetjenten *Frode Sørensen*
Tjenere — Soldater — Vagt

Handlingen foregår i Venedig

1. akt: Sal hos Volpone
2. — Værelse hos Corvino
3. — Værelse hos Corbaccio

4. akt: Volpones sal
5. — Retssalen
6. — Volpones sal

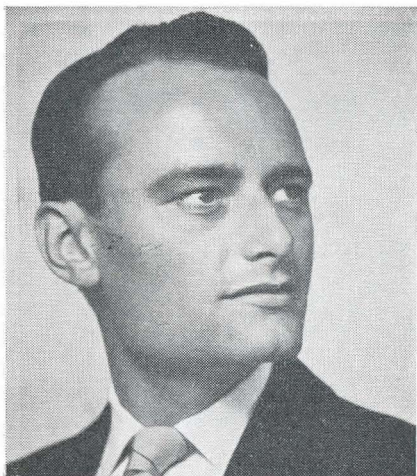
Dekorationer: *Jens-Anker Olsen* — Kostumer: *Maria Deleuran*

Sceneteknik: *Carlo Olsen* — Belysning: *Holger Nielsen*

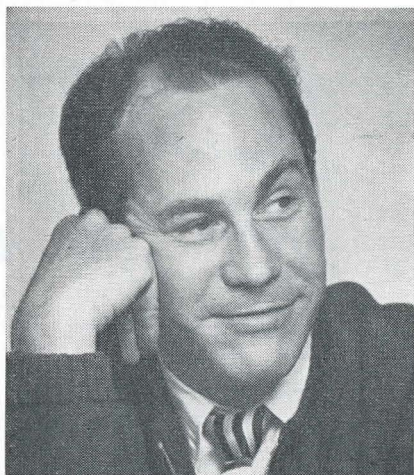
Musik: *Georg Friedrich Händel*: af »Water-Music«

Aarhus By-Orkester — Dirigent: *Arvid Andersen*

Længste ophold efter 4. akt — Spilletid ca. 2³/₄ time

Ulf Stenbjørn

Gyrd Lofqvist

Jane Jeppesen

Paul Smyrner

Harald Hejst

Gunnar Stryhn

Preben Borggaard

ORIENTERING

Også i år er der adgang til at benytte sig af teatrets særlige rabatordninger. Bor De mere end 30 km fra teatret, får De en reduktion på 30 pct. på såvel jernbanebillet som teaterbillet. Benyt Dem af ungdomsabonnementet, familierabatten og lad os venligst henlede Deres opmærksomhed på gavebilletterne, hvorefter der kan udstedes gavekort, som giver adgang til mindst fire, højst otte af teatrets ordinære forestillinger i en sæson, og hvorpå der ydes en reduktion på 15 pct. af den ordinære billetpris.

TEATER-DAGBOGEN

AALBORG TEATER havde lørdag den 28. september premiere på Landsdelsscenernes anden forestilling med skuespillere fra alle tre scener — Jean Anouilh's »Stævnemødet«.

Det er et af Anouilh's fineste arbejder, som har gået på alverdens scener og henrykket og betaget publikum i alle lande. Forestillingen er levende, fantasifuld og sprudlende vittig. Man finder i den en verden af humor, satire, romantik og cho-kerende afsløringer, en verden, hvor ungdom og kærlighed sættes over alskens smålighed. Stykket viser publikum kon-trasten mellem den renhjertede, endnu idealistiske unge gene-ration og den ældre, livslidte og desillusionerede.

Fra Aarhus Teater spiller Marie Brink og Elin Reimer med i forestillingen og Odense teater bidrager med Rita Angela og Søren Elung, Mogens Brix-Pedersen og Ejnar Larsen, hvis 25-års jubilæumsforestilling det er. Fra København har teatrene engageret skuespilleren Erik Olsson og fra Aalborg Teater medvirker Carola Sevel, Eik Koch, Lotte Sernberg og Inge Nefer. Forestillingen er iscenesat af Bjarne Forchhammer og Dekorationerne er af Hermann O. Pedersen.

Aalborg Teater har iøvrigt haft premiere på sæsonens an-den forestilling den 18. september. Det var John Patrick's »Seks Kammerater«, som kun vises få gange offentligt og bli-ver en af teatrets skolesceneforestillinger.

ODENSE TEATER har spillet »Parasitterne« af Soya i Erik Hofmans iscenesættelse. Paula Illemann Feder og Gunnar Lemvigh var ægteparret Gruesen. Vigtige roller udførtes tillige af Grethe Kyhn, Lisbeth Kærlo, Ulla Østergaard, Aksel Erhardtzen, Hans Otto Nielsen, Kai Lind og Asger Bonfils. Den følgende forestilling har premiere sammen med Aarhus, og det er dobbeltforestillingen »Historien om en Soldat« af Igor Stravinsky og Molières »Scapins Gavtyvestreger«.

Den første er iscenesat af Helge Rungwald, og den musikalske ledelse har Aksel Wellejus. Dansene er instrueret af Lisa og Erik Bidsted. Rollerne spilles af Birthe Backhausen, Finn Lassen, Erno Müller og Gunnar Lemvigh. Musikken spilles af solister fra Odense By-Orkester.

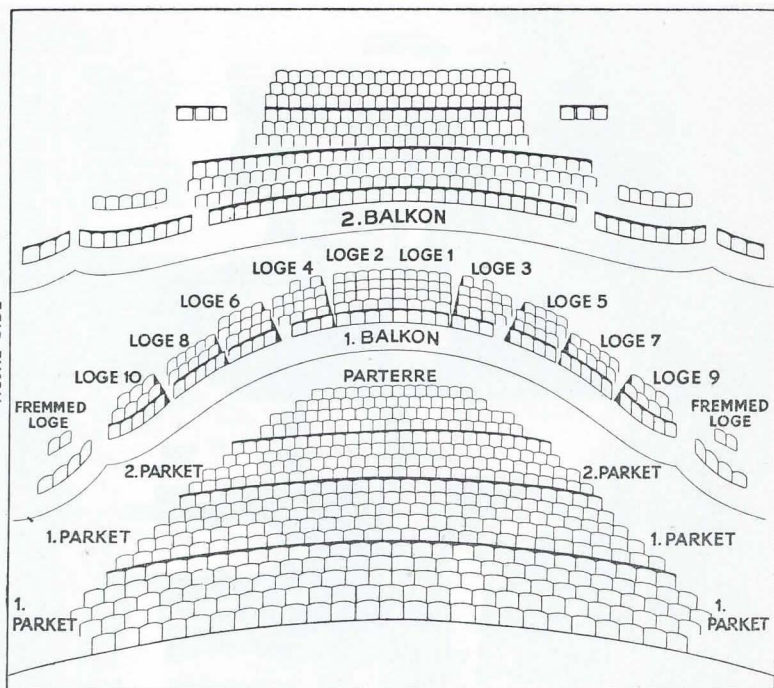
»Scapins Gavtyvestreger« iscenesættes af Erik Hofman. Titelrollen udføres af Hans Otto Nielsen, og store roller spilles af Gunnar Lemvigh, Axel Bang, Kai Lind, Hanne Winther Jørgensen, Lisbeth Kærlo, Ulla Østergaard, Asger Bonfils og Hardy Jensen.

Derefter følger på Odense Teater Clifford Odets »Pigen fra Landet« i Gunnar Lemvighs iscenesættelse.

AARHUS TEATER har nu ladet den langvarige succes »Anne Franks Dagbog«, som blev en sejr for både teatret, instruktøren og skuespillerne, afløse af »Volpone«, og dermed er der på grund af Johannes Meyers sygdom byttet om på rækkefølgen af denne forestilling og »Anna Christie«.

Den følgende forestilling bliver fællesforestillingen af Jean Anouilh, der har haft premiere på Aalborg Teater. Derefter kommer forestillingen til Aarhus, og fællesforestillingen overflyttes derefter til Odense Teater. De tre landsdelsscener følger dermed det samarbejde op, der indledtes sidste sæson. Disse fællesforestillinger betyder for de enkelte teatre, at man på skift får en fuldt færdig indstuderet forestilling ind ad døren, hvorved der spares både prøvetid, kostumer og dekorationer.

HØJRE SIDE

VENSTRE SIDE

	Ord. pris		Ord. pris
1. parket, 1.—5. rk.	10,00	1. balkon, klapsæder	6,00
1. parket, 6.—10. rk.	9,00	Fremmedloge, 1. rk.	12,00
2. parket	8,00	Fremmedloge, 2. rk.	10,00
Parterre	7,00	2. balkon, 1. rk.	8,00
1. balkon, 1. rk.	10,00	2. balkon, 2.—4. rk.	5,00
— øvr. rk. loge 1—4	9,00	2. balkon, 5.—7. rk.	4,00
— øvr. rk. loge 5—10	8,00	2. balkon, 8.—10. rk.	2,00

Billetter kan købes og forudbestilles uden forhøjelse 6 dage frem fra kl. 11—17 i Scalias forhal. Derudover salg til forestillingsdagen fra kl. 17 i billetkontoret i teatrets forhal. — **Telefon 2 26 22.**

Billet-priserne kan forandres ved gæstespil, tourneur og særforestillinger. — Ved tlf.-bestilling betales et noteringsgebyr af 15 øre pr. billet. — Alle ovennævnte priser er incl. garderobe.

Annoncerne arrangeret af Lockeys Reklamebureau